

Jak być wystarczająco
dobrym nauczycielem
wspomagającym ?

Prowadząca:
Halina Firlit

Czego dowiesz się podczas tego szkolenia?

Poznasz prawne i praktyczne aspekty pracy nauczyciela wspomagającego/współorganizującego proces edukacji:

- ▶ wymagania, kwalifikacje i zasady zatrudniania,
- ▶ podstawowe obowiązki i zadania,
- ▶ zasady współpracy z innymi nauczycielami oraz rodzicami dzieci,
- ▶ najczęstsze pytania i odpowiedzi dotyczące pracy nauczyciela wspomagającego.

Kwalifikacje i wymiar czasu pracy nauczyciela wspomagającego

Podstawa prawna

- ▶ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.) - art. 68 ust. 5 pkt 1.
- ▶ Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762) - art. 9 ust. 1 pkt 1.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1309) - § 7 ust. 1 -3, ust. 7 pkt 5.

Co należy do zadań nauczyciela wspomagającego ?

- 1) prowadzenie wspólnie z innymi nauczycielami zajęć edukacyjnych oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizowanie zintegrowanych działań i zajęć określonych w programie;
- 2) prowadzenie wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracy wychowawczej z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 3) uczestniczenie, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych;
- 4) udzielanie pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 5) prowadzenie zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne;

Do szczegółowych zadań nauczyciela współorganizującego kształcenie należy:

- 1) Przeanalizowanie dokumentacji ucznia.
- 2) Zorganizowanie spotkania z rodzicami/opiekunami ucznia oraz z nim samym na początku września każdego roku szkolnego, celem wzajemnego poznania się i ustalenia zakresu pomocy; utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami/opiekunami.
- 3) Systematyczna współpraca i udział w zebraniach zespołu nauczycieli uczących w danej klasie.
- 4) Obserwowanie relacji między wspomaganym uczniem a zespołem klasowym.
- 5) Opracowywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i indywidualnego programu edukacyjno - terapeutycznego we współpracy z wychowawcą i członkami zespołu nauczycieli uczących w klasie.
- 6) Prowadzenie dokumentacji pracy z dziećmi z orzeczeniami (w oparciu o zapisy w orzeczeniu). Sporządzanie notatek o pracy z uczniem i gromadzenie ich w segregatorze ucznia celem modyfikowania i zwiększenia efektywności pracy nauczyciela współorganizującego kształcenie.
- 7) W zależności od indywidualnych potrzeb ucznia w zakres pomocy wchodzi: notowanie treści lekcji, czytanie treści z tablicy lub książki, notowanie treści sprawdzianów, klasówek, pomoc uczniowi w sytuacji niepełnosprawności fizycznej, notowanie treści pracy domowej, organizowanie miejsca pracy na lekcji - w zależności od potrzeby ucznia (w oparciu o zapisy w orzeczeniu)

Do szczegółowych zadań nauczyciela współorganizującego kształcenie należy:

- 8) Pomoc w zakresie korzystania z zasobów czytelni, biblioteki, Internetu - w zależności od potrzeb ucznia.
- 9) Wspieranie ucznia w sytuacji trudności komunikacji z nauczycielami i rówieśnikami.
- 10) Zgłaszanie pedagogowi szkolnemu trudności w pracy z uczniem; wspólne znalezienie optymalnej dla ucznia metody pomocy.
- 11) Aktywizowanie ucznia do pracy na lekcji - wspomaganie, a nie wykonywanie prac za ucznia.
- 12) Pomoc w organizacji wycieczek, wyjść, imprez klasowych.
- 13) Zapewnienie opieki i pomocy uczniowi podczas przemieszczania się na inne zajęcia w obrębie budynku szkolnego.
- 14) Wspieranie ucznia w rozwoju, budowanie wiary we własne możliwości, stwarzanie warunków do podejmowania nowych zadań, rozwijania zainteresowań, osiągania sukcesów.
- 15) W przypadku nieobecności ucznia objętego wspomaganiami, nauczyciel pomaga innemu uczniowi, wyznaczonemu przez nauczyciela przedmiotu lub wykonuje inne czynności wyznaczone przez dyrektora szkoły.

Kwalifikacje zawodowe

Zgodnie z § 7 ust. 7 pkt 5 oraz § 7 ust 10 rozporządzenia MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- ▶ Jednym z zadań nauczycieli wspomagających jest **prowadzenie innych zajęć** odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności **zajęć rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych**.
- ▶ Dyrektor powierza prowadzenie tych zajęć nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Zatem optymalnym rozwiązaniem byłoby zatrudnienie nauczyciela z kwalifikacjami w zakresie specjalności przygotowującej do pracy z uczniami z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

Kto decyduje o wymiarze zatrudnienia?

O wymiarze zatrudnienia decyduje dyrektor w zależności od potrzeb ucznia

(Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 10 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe).

- ▶ Dyrektor odpowiada za realizację zaleceń wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ucznia. W orzeczeniu powinna zostać określona potrzeba wsparcia ucznia ze strony dodatkowo zatrudnionej kadry, w tym zakres wsparcia, jakie powinno być udzielane uczniowi.
- ▶ Przepisy nie określają ani minimalnego ani maksymalnego wymiaru godzin zajęć pracy z uczniem, które można przydzielić nauczycielowi wspomagającemu.
- ▶ Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych - 20 (pensum): nauczyciele posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudniani dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

(USTAWA z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, art.42, pkt.3)

Zasady współpracy z innymi nauczycielami oraz rodzicami dzieci

- ▶ Praca oparta na osobistej relacji z uczniem i rodzicem
- ▶ Praca w oparciu o zaufanie
- ▶ Partnerstwo, wzajemny szacunek (rodzic jako ekspert)
- ▶ Dbanie o dobry przepływ informacji - wypracowanie formy, sposobu kontaktu

Dobre praktyki

Zasady indywidualizacji pracy:

- ▶ **Nie tak samo**
(metody, środki, treści, warunki, dostosowanie treści itp.)
- ▶ **Nie tyle samo**
(jeśli uczniowie pracują w tym samym czasie, to zmniejszamy ilościowo treści, ilość zadań)
- ▶ **Nie w tym samym czasie**
(wydłużenie czasu pracy)

Dostosowania edukacyjne:

- ▶ warunki procesu edukacyjnego, tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne
- ▶ warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania)
- ▶ zewnętrzną organizację nauczania (np. aranżacja przestrzeni edukacyjnej)

Przykładowe dostosowania dla ucznia/ zintegrowane działania nauczycieli:

- ▶ dostosowanie kryteriów wymagań edukacyjnych oraz oceniania do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia;
- ▶ zachęcanie do wypowiedzania się;
- ▶ zwracanie się bezpośrednio do dziecka,
- ▶ zadawanie krótkich i prostych pytań oraz kontrolowanie stopnia rozumienia przez niego poleceń;
- ▶ udzielanie wskazówek naprowadzających na rozwiązanie zadań
- ▶ motywowanie do pokonywania trudności;
- ▶ dowartościowanie w celu podniesienia samooceny;
- ▶ dostosowanie doboru treści, ilości zadań lub dzielenia ich na części;
- ▶ ograniczenie prac pisemnych na rzecz merytorycznego opanowania materiału;
- ▶ kierowanie prostych, krótkich, jasnych i precyzyjnych komunikatów;

Przykładowe dostosowania dla ucznia/ zintegrowane działania nauczycieli:

- ▶ wyeliminowanie nadmiaru bodźców słuchowych;
- ▶ zwolnienie tempa mówienia;
- ▶ kontrolowanie stopnia rozumienia wymagań i poleceń, kontekstu sytuacyjnego;
- ▶ docenianie wysiłku podejmowanego, a nie tylko efektów pracy;
- ▶ umożliwienie doświadczenia sukcesu;
- ▶ wspomaganie w zakresie planowanych własnych działań dążąc do jego samodzielności;
- ▶ pomaganie w nawiązywaniu poprawnych relacji z rówieśnikami i angażowanie w życie klasy i szkoły;
- ▶ pomoc w zakresie rozumienia sytuacji społecznych, w nawiązywaniu poprawnych relacji i działania z rówieśnikami;
- ▶ pomoc i wsparcie w interpretacji adekwatnych reakcji;
- ▶ miejsce blisko nauczyciela w celu podtrzymywania uwagi;
- ▶ zapewnienie poczucia bezpieczeństwa

Dostosowania edukacyjne a podstawa programowa

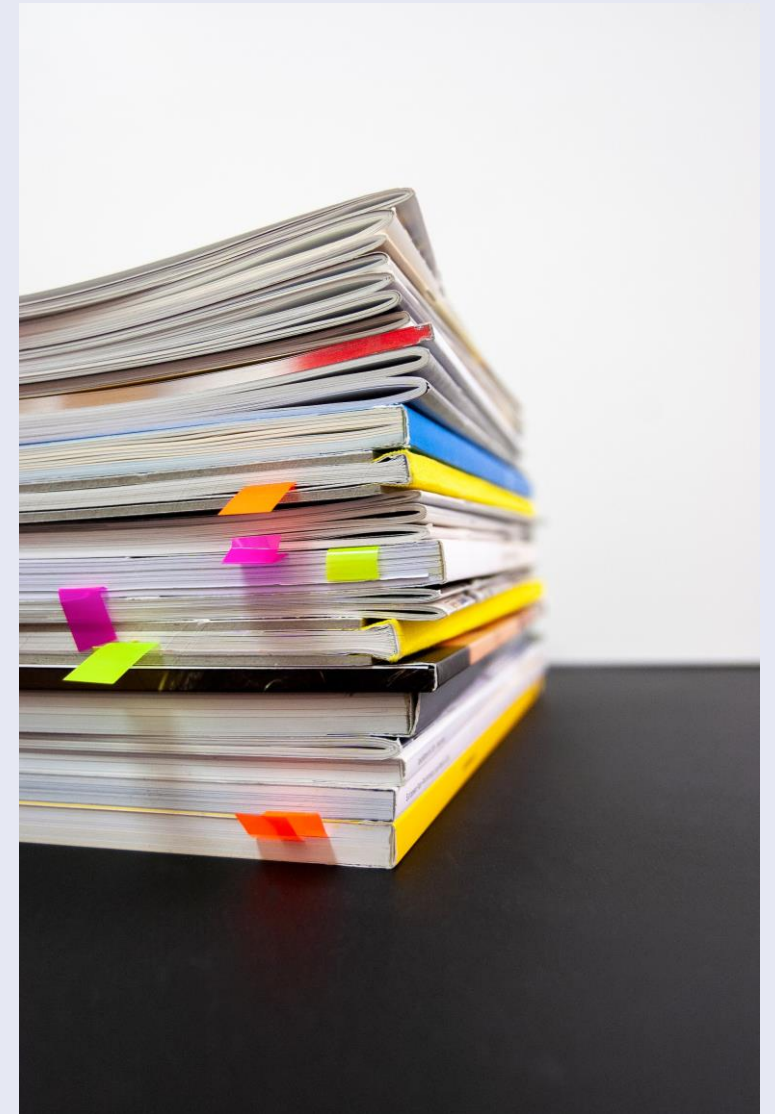
- ▶ Istotne jest, iż dzieci z niepełnosprawnością sensoryczną (wzrok, słuch), ruchową, w tym z afazją, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, spektrum autyzmu, realizują podstawę programową kształcenia ogólnego **taką samą jak pełnosprawni rówieśnicy**.
- ▶ **Natomiast uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym uczą się w oparciu o inną podstawę programową**, przeznaczoną specjalnie dla tej grupy dzieci, mają także prawo do oceny opisowej: bieżącej, śródrocznej, rocznej i końcowej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Promowanie do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły przez ww. uczniów odbywa się z uwzględnieniem ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.

Dostosowania dot. organizacji nauczania na każdym etapie edukacji

- ▶ Dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, może na wniosek rodzica **odroczyć** rozpoczęcie spełniania przez dziecko **obowiązku szkolnego** w danym roku szkolnym.
- ▶ Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność można **przedłużyć okres nauki**.
- ▶ Dzieci i uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego mogą realizować **indywidualnie lub w grupie liczącej do 5 uczniów** wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne
- ▶ Dyrektor szkoły może zwolnić ucznia z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, **z nauki drugiego języka obcego nowożytnego**
- ▶ Uczniowie lub absolwenci posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność mogą przystąpić do **egzaminów kończących szkołę lub egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności na podstawie tego orzeczenia**.

Dokumentacja pracy

- ▶ IPET, WOPFU: obszar terapeutyczny, obszar edukacyjny
- ▶ Dziennik zajęć
- ▶ Plan zajęć rewalidacji indywidualnej
- ▶ Arkusze obserwacji
- ▶ Teczka z wytworami, pracami ucznia

Motto:

“Dobry wychowawca, który nie wtłacza a wyzwala, nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje, nie dyktuje a uczy, nie żąda a zapytuje - przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil.”

Janusz Korczak

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ ;-)

**Dziękujemy, że z nami zdobywasz
kolejne kompetencje!**

